

Sandro Nielsen, Lise Mourier, Henning Bergenholtz: *Regnskabsordbogen dansk – engelsk*. Forlaget Thomson. 2004. (431 sider)

Udgivelsen af en ny dansk-engelsk fagordbog er ikke hverdagskost, og når en ordbog som Regnskabsordbogen af Sandro Nielsen, Lise Mourier og Henning Bergenholtz kommer på gaden, er det en begivenhed, som har stor bevågenhed i oversætterkredse. Når man har bogen i hænderne og ser, hvordan den er opbygget, er man tilmed hurtigt klar over, at her er en udgivelse, som på flere måder er ud over det sædvanlige.

Der er nemlig ikke tale om en tosproget ordbog i traditionel forstand, altså en ren produktionsordbog, men en blanding mellem en produktionsordbog og en receptionsordbog. Man kunne umiddelbart frygte, at satsning på begge funktioner ville betyde, at man satte sig mellem to stole og ikke opfyldte nogen af de to behov tilfredsstillende. Det mener jeg ikke er tilfældet. Tværtimod synes jeg, at det er lykkedes at skabe et helstøbt produkt, som dækker både et tekstproduktions- og et tekstreceptionsbehov. Jeg mener at de to formål komplementerer hinanden. En oversætter kan ved hjælp af den danske definition sikre, at den rette term vælges, mens f.eks. en regnskabsmedarbejder ofte vil kende den engelske term fra internationale standarder og den engelske term dermed vil være en del af definitionen.

Regnskabsordbogen er udarbejdet på grundlag af de internetbaserede *Den danske regnskabsordbog* og *Den dansk-engelske regnskabsordbog*, men indeholder dog af pladshensyn noget færre informationer end disse. Regnskabsordbogen består af 4.219 opslagsord, 3.580 definitioner, 4.734 ækvivalenter og 15.435 ordforbindelser. En hurtig optælling af gennemsnitligt antal opslagsord pr. side bekræfter disse tal. Det er ikke angivet, hvor mange opslagsord den internetbaserede ordbog består af, men den er angiveligt noget større og udvides løbende.

Forteksten består af en indholdsfortegnelse, et forord og en brugervejledning. Herefter følger selve lemmalisten. I bagteksten er optrykt årsregnskabslovens regnskabskemaer som et ekstra hjælpemiddel.

Af brugervejledningen fremgår det, at Regnskabsordbogen er tænkt anvendt til to hovedformål: Primært til at oversætte regnskabstekster fra dansk til engelsk, og sekundært til at producere og korrigere danske og engelske regnskabstekster. Regnskabsordbogen henvender sig således til oversættere og sprogrevisorer såvel som til revisorer, regnskabsmedarbejdere og studerende. Brugervejledningen er opdelt i tre afsnit efter brugerens behov: Hjælp til at skrive og forstå danske tekster, hjælp til at oversætte tekster og korrigere og skrive tekster på engelsk, og hjælp til at skaffe sig viden om regnskabsmæssige forhold. Mit

eget udgangspunkt er som oversætter i revisionsbranchen, og min anmeldelse er derfor primært set ud fra dette synspunkt.

Til brugeren, som ønsker hjælp til at skrive eller forstå en dansk regnskabstekst, fungerer Regnskabsordbogen som en håndbog med definitioner af opslagsordet, henvisninger til eventuelle anbefalede alternativer og anbefalede stavemåder samt relevante kollokationer. Nogle opslagsord er tillige forsynet med kildehenvisning eller henvisning til yderligere oplysning i den internetbaserede udgave af ordbogen.

Til oversætteren eller den, der ønsker at skrive en regnskabstekst på engelsk, indeholder Regnskabsordbogen desuden engelske ækvivalenter af opslagsordene. Hvor termer gælder særligt for danske forhold, er de engelske ækvivalenter oversættelser af de danske, og altså ikke originale engelske eksempler, hvilket er vigtigt for brugere, som ikke er nærmere bekendt med de lovgivningsmæssige forskelle, der kan gøre sig gældende.

Det bemærkes, at "engelsk" i denne ordbog er henholdsvis britisk engelsk, amerikansk engelsk og den særlige hybrid, som anvendes i de Internationale Regnskabsstandarder (IAS/IFRS)¹ – et internationalt regelsæt, som vinder hastigt indpas, og som fra 2005 skal anvendes til regnskabsaflæggelse for alle børsnoterede virksomheder i EU. Som noget nyt i danske opslagsværker har forfatterne af Regnskabsordbogen valgt, at ækvivalenter og engelske kollokationer principielt er angivet på IFRS-engelsk med angivelse af de britiske og amerikanske termer, hvor de adskiller sig herfra. Dette paradigmeskift væk fra det traditionelle, britiske engelsk vil måske give anledning til nogle løftede øjenbryn, men er efter min mening fuldt berettiget, idet det er denne sprogbrug, regnskabsmedarbejdere, revisorer og økonomistuderende overalt efterhånden anvender, i takt med at IFRS bliver den fremherskende regnskabsregulering. Det kan eksempelvis nævnes, at oversættelsen af årsregnskabsloven til engelsk også anvender IFRS-terminologi.

For brugeren, som ønsker at skaffe sig viden om regnskabsmæssige forhold, angiver forfatterne, at man enten kan bruge synonym- og antonymangivelserne og interne henvisninger til at skaffe sig sammenhængende viden om et regnskabsforhold, eller man kan skaffe viden i de underliggende love m.v. gennem kildehenvisningerne, som da også virker præcise og gode. Endelig foreslår forfatterne, at man i princippet kan læse Regnskabsordbogen fra ende til anden, selvom det næppe kan anses som et realistisk alternativ til en egentlig lærebog.

En trykt ordbog har, som forfatterne selv medgiver, den svaghed, at den hurtigt forældes. Det gælder nok på alle områder i vores videnssamfund, og det

¹ Indtil 2002: International Accounting Standards (IAS). Standarder udgivet efter 2002 benævnes International Financial Reporting Standards (IFRS).

gælder ikke mindst på regnskabsområdet, som i disse år er inde i en rivende udvikling. Ved et kig ned over listen over anvendte kilder konstaterer jeg da også, at Regnskabsordbogen på nogle punkter allerede ved udgivelsen er overhalet indenom af udviklingen: Den Danske Finansanalytikerforenings Anbefalinger og Nøgletal fra 1997 er netop nu ved at blive erstattet af en ny udgave; siden udgivelsen af de Internationale Regnskabsstandarder 2002 er der kommet mindst 5 nye standarder til og en række af de eksisterende standarder er ændret; årsregnskabsloven af 2001 er ændret i 2003 osv. Betydningen af mange af disse ændringer for Regnskabsordbogens opslagsord og artikler er nok begrænset, og man vil sikkert løbende kunne finde oplysninger om nye emner i den internetbaserede ordbog, men det er da ved en nærmere granskning lykkedes mig at finde enkelte huller. Et eksempel er termen *deemed cost*, som er ”opfundet” i den nye internationale regnskabsstandard IFRS 1 om en værdi, der kan anvendes ved måling af et aktiv, hvis der ikke kan findes en egentlig kostpris. Udtrykket har særlig betydning ved virksomheders overgang til regnskabsaflæggelse efter IFRS i 2005, og der er derfor brug for en dansk term. Den trykte ordbog har ikke noget forslag, hvorimod jeg ved søgning i den internetbaserede ordbog fandt opslagsordet ”anslået kostpris”.

Heri ligger min eneste egentlige kritik af regnskabsordbogen. Man må som bruger spørge sig selv, hvad formålet kan være med en trykt udgave af en ordbog, som findes frit tilgængelig på internettet i en udgave, som endda er mere uddybende, og som tillader søgning på delstrengte og engelske ækvivalenter. Dertil kommer, at man ved søgning på en overordnet term får alle side- eller underordnede termer, hvor man i den trykte udgave skal søge på hvert enkelt begreb. Et eksempel er *regnskab*, hvor man under opslagsordet i Regnskabsordbogen får en række gode kollokationer, men ikke underordnede termer som ’grønt regnskab’, ’holistisk regnskab’, ’værdibaseret regnskab’ osv. Trykte ordbøger har stadig deres berettigelse, så længe man ikke kan gå ud fra, at alle har internetadgang, men på længere sigt går udviklingen imod dynamiske opslagsværker, som kan opdateres i takt med udviklingen. Så at vælge at udgive en online ordbog i en trykt version virker lidt bagvendt. Almindeligvis sker det modsat.

Kigger man på selve lemmalisten, består hver artikel af et opslagsord efterfulgt af en dansk definition. Umiddelbart efter opslagsordet kan der henholdsvis være henvisning til korrekt stavemåde eller et anbefalet alternativ eller henvisning til et andet opslagsord for uddybende oplysninger. Herefter angives den/de engelske ækvivalent(er). Såvel opslagsordet som ækvivalenter er trykt med fede typer, hvilket øger brugervenligheden. Hvor et opslagsord er homograft, er hver enkel betydning nummereret og defineret under hinanden med efterfølgende ækvivalent. Hver ækvivalent, som angives i alfabetisk rækkefølge, har en linje for sig, og hvor det er relevant er domæne angivet (GB for britisk engelsk, US for amerikansk engelsk og IAS/IFRS for de internationale regnskabsstandar-

ders terminologi). For ækvivalenter, der kun kan bruges om danske forhold, er angivet DK. Artiklerne angiver ikke grammatiske oplysninger, medmindre der anbefales en anden sprogbrug end den af Sprognævnet anbefalede (ordbogen er altså hermed til en vis grad proskriptiv). Efter ækvivalenten kan der være anført synonymmer eller antonymer. Herefter følger kollokationer med det danske opslagsord samt engelske oversættelser heraf. De danske kollokationer er trykt i kursiv og de engelske i almindelig type. Hver enkel del af mikrostrukturen er tydeligt markeret med et symbol, som er forklaret nederst på hver side.

Ordbogen er baseret på et dansk korpus på 1,3 millioner ord og et engelsk korpus på 2,2 millioner ord. Det fremgår ikke, hvordan lemmasektionen er foretaget, og om den udelukkende bygger på korpura. Mit indtryk er dog, at udvalget af opslagsord er både relevant og tilstrækkeligt til formålet oversættelse inden for det regnskabsfaglige område.

Som bruger af ordbogen inden for mit virkefelt, oversættelse af regnskaber og relateret materiale, som jo angives som ordbogens primære formål, synes jeg, at dette er et meget velfungerende og særdeles gennearbejdet værktøj, som udfylder et tomrum i det eksisterende ordbogsmarked.

Ved brug af Regnskabsordbogen og granskning af udvalgte artikler har jeg måttet anstrenge mig for at finde kritikpunkter. Enkelte steder kunne jeg have ønsket mig yderligere uddybning af oplysningerne. Som eksempel kan jeg nævne opslagsordet 'anlægsaktiv'. Definitionen, der som angivet er taget fra årsregnskabsloven, lyder:

Ved anlægsaktiv forstås et aktiv, der er bestemt til vedvarende eje eller brug for virksomheden. Et anlægsaktiv kan være immaterielt, materielt eller finansielt.

De engelske ækvivalenter er:

Fixed asset (GB)
Non-current asset (US/IAS/IFRS)

Disse er angivet som ligeværdige ækvivalenter, bortset fra domæneangivelserne. Jeg savner en bemærkning om, at termen *non-current asset* som defineret i IAS/IFRS er defineret anderledes end i årsregnskabsloven, nemlig som aktiver, der ikke er *current assets*, altså en negativ definition. *Current assets* er i IAS/IFRS defineret som:

Et aktiv, som:

- a) forventes realiseret eller besiddes med salg eller forbrug for øje i løbet af virksomhedens normale driftscyklus eller
- b) primært besiddes med handel for øje eller på kort sigt og som forventes realiseret inden for et år efter balancedagen eller
- c) består af likvider, som ikke er begrænset i anvendelse.

Den danske term og den angivne IAS/IFRS-ækvivalent er altså ikke fuldt synonyme, hvorimod GB-ækvivalenten er fuldt synonym, idet både den og den danske term er defineret i henhold til EU's regnskabsdirektiver.

Dette er dog i praksis ikke en væsentlig problemstilling, og det fremgår hermed, at jeg har måttet gå ned i detaljen for at finde kritikpunkter. For oversættere er Regnskabsordbogen generelt et glimrende værktøj. Om den i øvrigt opfylder behovene for resten af den bredt definerede målgruppe, dvs. ”revisorer og regnskabsmedarbejdere i offentlige og private virksomheder, økonomi- og sprogstuderende og handelsskoleelever og andre med interesse i danske årsrapporter, fx aktionærer, advokater og journalister” er svært at bedømme med mine forudsætninger.

Afslutningsvis kan jeg altså konkludere, at artikelstrukturen og den anvendte typografi er særdeles brugervenlige. Øjet finder hurtigt de ønskede oplysninger. De faglige oplysninger er gennemarbejdede på grundlag af et omfattende og relevant, om end ikke helt opdateret, kildemateriale, og samspillet mellem de danske definitioner og de engelske ækvivalenter fungerer vældig godt. Der er ingen tvivl om, at Regnskabsordbogen er et godt redskab bredt set, som udfylder et hidtil uopfyldt behov.

*Merete Bert-Lassen , cand.interpret
Metaleksikografisk bistand: Tine Lassen, cand.ling.merc.*

